

Runeberg ja olut

Koska kuukausikokoontuminen osuu tällä kertaa Runebergin päiväksi, ajattelin selvittää hieman kansallisuunoilijamme kytköksiä olueen. Niitä ei ollut kovin paljoa. Tai siltä se ainakin aluksi vaikutti. Runebergin kotona toki pantiin olutta kuten 1800-luvulla oli yleisesti tapana, mutta siitä on vaikea löytää sen enempää tietoa. Helsinki-Porvoo-Loviisa väliä liikennöi höyrylaiva m/s J.L. Runeberg, jolle on Malmgårdin panimo tehnyt myös oman Runeberg - oluen, mutta tällä tuskin on mitään tekemistä Runebergin aikaisten oluiden kanssa.

Toinen selkeä yhteys on tietysti Runebergin tortun ja oluen yhdistäminen. Paristakin blogista löytyi erilaisia kokeiluja asian tiimoilta, ja yhdessä todettiin tyhjentävästi "Runebergin torttu sopii kaikkien oluiden kanssa", tarkoittaen tosin vain kolmea testissä mukana ollutta olutta, vadelma-lambicia, vadelma-porteria ja kevyttä IPAa. Toin mukana eilen leivottuja torttuja, sekä pari verrokkia kaupasta, kehotan kokeilemaan makupareja!

Lopulta törmäsin sitten siihen ilmeisimpään linkkiin, jonka unohtaminen kertoo vain omasta sivistymättömyydestäni. Runebergin pääteoshan on Vänrikki Stoolin tarinat, jossa seikkailee eräs tunnettu eversti. Johan August Sandels oli toki oikea henkilö, mutta vasta Runebergin hahmona hän nousi sille tasolle, joka oikeutti näin merkittävään olutperintöön. Sandels on Vänrikki Stoolin tarinoissa yksi 22 henkilöstä jolla on oma nimikkoruno. Nimikkorunossaan Sandels kuvataan hedonistisena herkkusuuna, joka kieltäytyy kerta toisensa jälkeen lähtemästä herkkupatojen äärestä sotimaan hyökkäyksen aloittaneita venäläisiä vastaan. Luen (en lausu) osan Sandelsin nimikkorunosta:

"Sandels, hän Partalass' istuvi vaan, / suurustaan huoleti syö. / "Nyt käydään Virralla taistelemaan, / heti kello kun yksi lyö. - / Olen tänne teitä ma käskettänyt. - / Hyvä pastori, lohtapa nyt!"

"Tää päivä te luonani viipykää, / sitä pyydän ja vaadinkin; / on teille tuttua seutu tää, / ja ma tietoja kaipaisin. / Ei pelkoa! Verta ei haistetakaan. - / Madeirata maistellaan."

"Tutshkov hän suopeast' ilmoittaa / välirauhan jo päättänehen. / No, mut syökää! Kastint', ah, suvaitkaa. / Kun syöty on, ratsaillen! - / Täss' ottaa täytyvi minkä sai, - / margootahan juotte kai?"

Sana tuotihin nyt, sana kiireinen: / "Välirauhamme rikkunut on; / Brusin palas pois etuvahtinehen, / ja silta on purkamaton. / Kakstoist' oli meidän kellomme, vaan / yks ryssäin on, sanotaan."

Sandels hän istuvi herkuillen, / tuost' ei ole ollakseen. / "No, pastori, hanhea hiukkasen! / Sitä syö ihan mielikseen. - / Dolgoruki se taasen nyt kiirehtää; / hänen terveikseen lasi tää!"

5.2.2019, One Pint Pub, Helsinki

Jukka Kuva

Sanantuoja virkkavi: "Kenraali, / min vastuun viedä ma saan?" - / "Ett' everstillä on patteri / ja siltakin kaita on vaan. / Hän tunnin, puolisen kestää saa. / Hyvä pastori, nyt vasikkaa!"

Sanansaattaja läks, meni tuokio näin, / joku taas tuli ratsastaen; / hän lentävi nuolena kiidättäin, / alas hyppävi portaitten; / näkö hällä on nuoren luutnantin, / adjutantt' on se Sandelsin.

Salihin hän omi jo kiiruhtanut, / hänen silmäns' säihkyilee. / "Kenraali, jo verta on virtailut / ja vert' yhä virtailee. / Tapellaan, mut uljaammin tapeltais, / jos teit' edes nähdä sais."

Sandels, hän huoleti katsahtaa: / "Kuin liesi te hohkaatten. / Ajo kai väsyttääpi ja hiuottaa, / levätkääte ja syökääten! / Ken ruokaa, juomaa hylkiskään! / Siis, ryyppykö ensistään?"

"Kov' on taistelu", jatkoi luutnantti, / "pian ryssä jo sillan saa, / etujoukkomme Kauppilass' horjuupi, / ylivoima sit' ahdistaa, / kaikk' on nurinpäin, väki hämmennyt; / min käskyn saan minä nyt?"

"Sen, että nyt käykää istumaan, / ja lautanen käskekää; / ja sitten syökää huoleti vaan, / ja syötyä ryyppätkää, / ja juotua syökää uudelleen, / se on käskyni ummelleen."

Sydän nuoren kuohahtaa sotilaan, / viha silmistä liekehtii. / "Kenraali, na jos toden lausua saan, / joka mies teitä halveksii. / Sotajoukossa kaikkein mieli on se: / oletten pahin pelkuri te."

Sandelsin putos kahveli pois, / hän on vait, jopa naurahtaa. / "Kuin, herrani, Sandelsko pelkuri ois? / Vai niin! Sepä perhanaa! / Bijouni, mun ratsuni tuokaa, hoi! / Nyt pastori jäädä voi."

Tämän jälkeen Sandels lähtee sotaan ja luonnollisesti voittaa taistelun rohkeudellaan ja taktisella neroudellaan, päätyen oluttölkkin kylkeen, aivan kuten saman runokokoelman Döbeln ja Sven Dufva aikanaan. Mutta heistä ehkä ensi kerralla.

Lähteet:

https://fi.wikisource.org/wiki/V%C3%A4nrikki_Stoolin_tarinat#Sandels

<http://loppasuut.blogspot.com/2018/02/runebergin-tortut-ja-olut.html>

<https://jumpru.fi/historia-2/>

<http://www.msjruneberg.fi/ms-j-l-runeberg/tuote-esittely/>

http://www.runeberg.net/fin/a_7_t.html